GIRONA NOTICIES.COM
+ Periodisme

La Marsellesa, el Cara al Sol i altres anècdotes.

Opinió | 04/01/2008 | 12:28

Els himnes de vegades s'assemblen, malgrat que el que representen no s'assembli tant..

El president de la Lliga Regionalista de Catalunya, Francesc Cambó, escrivia el 5 de març del 1937 en el seu diari la següent meditació: “Dura encara en mi el record de la festa falangista a què vaig assistir, per ràdio, ahir al vespre. Al final varen entonar-se dos himnes. Si no m’erro, el primer era el de Falange Espanyola i el segon el de les JONS... El primer dels himnes el vaig trobar reexit. Potser és el millor himne que es conegui llevat de La Marsellesa.”Deixant de banda allò que hi ha d’apreciació personal en la seva comparació, és digne de constatar que les dues cançons van ser fruit pràcticament d’una improvisació que a continuació recordo i descric, a banda de creure personalment que, salvant totes les distàncies entre elles, les dues s’assemblen força. I no sóc l’únic que pensa això, ja que el mateix expresident de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, amb el que vaig treballar estretament durant sis anys, em deia un dia “jo començo cantant la Marsellesa i acabo cantant el Cara al Sol”. Sincerament: es fácil que passi amb la semblança que hi ha de ritmes i tons. I en el fons potser també d’altres conceptes més complexos per resumir en un article.

La Marsellesa o Chant de guerre pour l’armée du Rhin, la va compondre l’aristòcrata i enginyer militar Rouget de l’Isle, la nit del 25 al 26 d’abril del 1792, i es va cantar per primera vegada el dia següent davant l’alcalde d’Estrasburg.

El Cara al Sol va ser fruit d’una reunió nocturna als baixos del restaurant madrileny Or-Kompon, el 3 de desembre del 1935. La música va estar composta pel mestre Tellerina i el text el van redactar José Antonio Primo de Rivera, Mourlane Michelena, José M. Alfaro, Agustín de Foxá, Dionisio Ridruejo, Sánchez Mazas, Miquelerena i el marquès de Bolarque. Es va estrenar públicament el 2 de febrer del 1936, als teatres Pardiñas i Europa de Madrid. Foxá ho explica d’una manera novel·lesca, però substancialment històrica, al seu llibre Madrid de Corte a Checa.

Sembla que el pla de la cançó el tenia pensat José Antonio. “A la primera part s’ha de parlar de la núvia, després de dir que no importa la mort, fent al·lusió a la guàrdia eterna junt a les estrelles, tancant amb alguna cosa sobre la victòria i la pau.” Foxá s’atribueix la primera estrofa, que dóna nom a l’himne, referint a Ridruejo el “volveran banderas victoriosas al paso alegre de la paz”. José Antonio va suggerir el “traeran prendidas cinco rosas las cinco flechas de mi haz”.

A mi m’agrada més La Marsellesa quant a la música i al que s’hi diu, però trobo més conjuntada la lletra del Cara al Sol (més genèrica, intemporal i espiritual malgrat tots els malgrats que aquest himne representa, i malgrat que durant molt temps em van obligar a cantar-lo, tant sí com no, sense entendre ni importar-me –per raons d’edat òbviament- pràcticament què deia, a què es referia i què significava), si bé el primer couplet francès “Allons enfants de la Patrie (...)” és genialment enardidor de les essències patricies i dels valors xouvinistes, cosa molt francesa per cert.

El biògraf del general Franco, Ricardo de la Cierva, que va ser vicesecretari d’educació popular de l’època, va autoritzar una versió pop de l’himne de la Falange. Segons la meva recerca del tema i les meves referències, que són de bona font, no tenia res de burla ni menyspreu, sinó més aviat el contrari. Ara la cosa pot semblar fútil, però llavors va originar un cert enrenou, i una

majoria opinava que aquell himne, cantat per molts en morir pels seus ideals, es prostituïa amb els acords d'aquell nou ritme.

Per tractar de solventar aquest afer es va celebrar una reunió al respecte, a la qual varen assistir l'enginyer lleidatà Cava de Llano, alferes provisional i capità de regulars, i el barceloní Jaume Bofia, que ostentava la Cruz Laureada de San Fernando, guanyada a Codo com a requetè del terç de la Mare de Déu de Montserrat. Finalment però va predominar l'opinió contrària a l'autorització de la nova versió, per les raons que abans esmento.

En citar Foxá m'ha vingut a la memòria la següent anècdota que la saviesa popular explica sobre ell. Sembla que l'escriptor italià i correligionari d'ideals polítics de Foxá, Curcio Malaparte, va dir una vegada que de no ser Malaparte li hauria agradat ser Foxá, el qual li va respondre que ell de no ser Foxá hauria triat ser Bonaparte, amb la conseqüent perplexitat d'aquest atès el sarcasme de Foxá. Encara que alguns periodistes com Lluís Carandell també parlaven, fa sis o set anys, en un cicle dedicat a escriptors heterodoxos al Circulo de Bellas Artes de Madrid, de diferents fets succeïts entre l'italià i l'espanyol. En aquell certamen s'explicava aleshores que Malaparte va dir que Foxá era "conde de lo mismo", i que "era l'home més perillós d'Europa". Aquesta relació tan especial d'amor i desamor entre Foxá i Malaparte porta a més anècdotes que va explicar l'escriptor italià en el context del seu llibre Kaput.

Sembla ser que en plena Segona Guerra Mundial Foxá era ambaixador d'Espanya en la Finlàndia germanòfila, i que estan aquest amb Malaparte i diversos personatges germanics i finesos, van perdre tota compostura en ingerir vodka i altres destil·lats similars en una quantitat suficient com per perdre alguna cosa més que l'educació. Es veu que els centreeuropeus doncs, es van encarar amb Foxá i Malaparte per ser llatins, i els van acusar de covards tot dient-los que no hi havia caps d'estat més taïdors, covards i fal·laços que Francisco Franco i Benito Mussolini.

Segons que explica Malaparte en el redactat, Foxá va agafar una ampolla de conyac pel coll i es va disposar a aixafar-la al crani d'un d'aquells energúmens, quan l'italià el va convèncer que no ho fes, ja que la mort dels dos seria segura i imminent, i que ni Franco ni Mussolini tindrien cap força més que la de protestar davant Hitler, i que morir per això no valia la pena. Foxá va remetre i ho va deixar córrer. En fi doncs, cançons i anècdotes d'ara i d'abans, en un article de caire costumista, perquè un ja comença a tenir anys i històries per a contar, i li agrada fer-ho, tot sigui dit.

Autor: Santi_C
Santi_C

https://gironanoticies.com/noticia/4834-la-marsellesa-el-cara-al-sol-i-altres-anecdotes.htm